

ความพึงพอใจต่อระบบจัดเก็บและค้นคืนงานวิจัยที่ใช้ฉบับลินคอร์เมตาเคต้า
ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

นางสาว พรนภา แสงดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-17-0325-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๕๒๕๑๗๒๑๐๒

SATISFACTION WITH THE RESEARCH WORKS INFORMATION STORAGE
AND RETRIEVAL SYSTEM USING DUBLIN CORE METADATA AT
NARESUAN UNIVERSITY

Miss Pornnapa Sangdee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Library and Information Science

Department of Library Science

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic year 2001

ISBN 974-17-0325-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความพึงพอใจต่อระบบจัดเก็บและค้นคืนงานวิจัยที่ใช้
คีย์เวิร์ดเมตาเคต้าของมหาวิทยาลัยนเรศวร

โดย

นางสาว พรนภา แสงดี

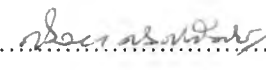
สาขาวิชา

บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

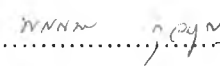
อาจารย์ที่ปรึกษา

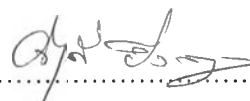
อาจารย์ จิฤดี ปิงตระกูล

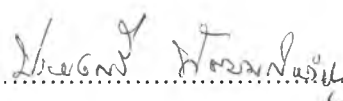
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

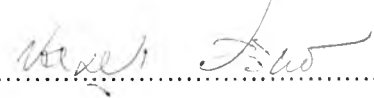
..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มรว. กัลยา ดิงศักดิ์ทิพย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณพิมล กุลบุญ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ จิฤดี ปิงตระกูล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยงค์ พัฒนกิจจำรูญ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ประดิษฐา สิริพันธ์)

พจนานุกรม : ความพึงพอใจต่อระบบจัดเก็บและค้นคืนงานวิจัยที่ใช้
 ดัชนีคอร์เมตาเดต้าของ มหาวิทยาลัยนเรศวร. (SATISFACTION WITH THE
 RESEARCH WORKS INFORMATION STORAGE AND RETRIEVAL SYSTEM
 USING DUBLIN CORE METADATA AT NARESUAN UNIVERSITY)
 อ. ที่ปรึกษา : อ. จิตรี ปิงตระกูล 203 หน้า. ISBN 974-17-0325-2.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างระบบจัดเก็บและค้นคืนงานวิจัยที่ใช้
 ดัชนีคอร์เมตาเดต้าของมหาวิทยาลัยนเรศวร 2) ประเมินความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานต่อการ
 ทำรายการในระบบ 3) ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ต่อวิธีการสืบค้น ผลการค้น และรูปแบบ
 การแสดงผล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ระบบจัดเก็บและค้นคืนที่ใช้ทดลองสร้างด้วย
 โปรแกรมสำเร็จรูป CDS/ISIS for Windows เวอร์ชัน 1.31 และโปรแกรม Weblib 1.0 กลุ่มตัวอย่าง
 เป็นงานวิจัยของมหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 100 เรื่อง นำมาสาธิตให้อยู่ในรูปของเอกสารพีดีเอฟ
 และทำการโดยใช้ดัชนีคอร์เมตาเดต้าแล้วจึงบันทึกข้อมูลลงระบบ

ผู้ที่ประเมินผลระบบจัดเก็บและค้นคืนงานวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้ปฏิบัติงานใน
 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 15 คน และ อาจารย์มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 131 คน
 รวม 146 คน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจต่อการทำการโดยใช้
 ดัชนีคอร์เมตาเดต้าในระดับมาก และประสบปัญหาในการทำการโดยใช้ดัชนีคอร์เมตาเดต้า
 ในระดับน้อย ส่วนผู้ใช้มีความพึงพอใจต่อวิธีการสืบค้น ผลการค้น และรูปแบบการแสดงผล
 ในระดับมาก

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์

สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4280157322 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

KEY WORD: DUBLIN CORE METADATA / INFORMATION STORAGE AND RETRIEVAL SYSTEM / RESEARCH / NARESUAN UNIVERSITY

PORNNAPA SANGDEE : SATISFACTION WITH THE RESEARCH WORKS INFORMATION STORAGE AND RETRIEVAL SYSTEM USING DUBLIN CORE METADATA AT NARESUAN UNIVERSITY.

THESIS ADVISOR : MISS CHIRUDEE PUNGTRAKUL, 203 pp. ISBN 974-17-0325-2.

The objectives of this research were: 1) to create the research works information storage and retrieval system using Dublin Core Metadata at Naresuan University; 2) to evaluate the staffs' satisfaction of cataloging in the system; 3) to evaluate the faculty members' satisfaction of search system, search results and display format.

This study was an experimental research. The information storage and retrieval system that used in this research was created by CDS/ISIS for Windows version 1.31 and Weblib 1.0. The sample data collected were of 100 titles selected from research works of Naresuan University. They were scanned, stored in Adobe PDF documents and described using Dublin Core Metadata before keyed into the database.

The 146 users who evaluated the system consisting of 15 Naresuan University Library's staffs and 131 Naresuan University's faculty members.

The results indicates that the library staffs were highly satisfied with using Dulin Core Metadata and faced problems of cataloging using Dublin Core Metadata at low level. The faculty members were highly satisfy with search system, search results and display format.

Department	Library Science	Student's signature.....
Field of study	Library and Information Science	Advisor's signature.....
Academic year	2001	Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ อาจารย์จิดดี ปิงตระกูล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง พร้อมทั้งให้กำลังใจในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณพิมล กุลบุญ ประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยงค์ พิพัฒนกิจจำรูญ และ อาจารย์ประดิษฐา สิริพันธ์ ที่กรุณาแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนเป็นประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวรทุกท่านที่กรุณา ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับอุปกรณ์ในการสร้างฐานข้อมูล ขอขอบคุณ คุณศศิธร ตินะมาศ และคุณเกศิษฐ์ เกิดโสภา ที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้ง บรรณารักษ์ บุคลากรห้องสมุด และอาจารย์มหาวิทยาลัยนเรศวรผู้ตอบแบบประเมินผลทุกท่านที่ กรุณาสละเวลาในการให้ข้อมูลที่มีคุณค่ายิ่งสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบคุณบุคลากรของ คณะทุกท่าน ที่กรุณาช่วยแจกและรวบรวมแบบ ประเมินผล

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ แม่ พี่ เพื่อน ๆ และน้องสาว ที่ให้กำลังใจและให้การ สนับสนุนในทุกด้านด้วยดีจนสำเร็จการศึกษา

พรนภา แสงดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพและแผนภูมิ.....	ฐ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 ปรัชญาวรรณกรรม.....	10
เมตาเดต้า (Metadata).....	10
ดับลินคอร์เมตาเดต้า (Dublin Core Metadata).....	13
ชุดหน่วยข้อมูลย่อยดับลินคอร์เมตาเดต้า.....	14
หน่วยข้อมูลย่อยหลัก.....	14
ตัวขยายดับลินคอร์.....	21
วากยสัมพันธ์.....	26
มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการลงรายการดับลินคอร์เมตาเดต้า.....	31
โปรแกรม CDS/ISIS for Windows.....	34
โปรแกรม Weblib 1.0.....	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เพิ่มข้อมูลพีดีเอฟ (Portable Document Format).....	36
ฐานข้อมูลที่ให้บริการของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการสร้างระบบจัดเก็บและค้นคืนงานวิจัย.....	42
การสร้างระบบจัดเก็บและค้นคืนงานวิจัย.....	43
การรวบรวมงานวิจัย.....	43
ออกแบบระบบจัดเก็บและค้นคืนงานวิจัย.....	45
ทดสอบระบบจัดเก็บและค้นคืนงานวิจัย.....	61
ทำรายการงานวิจัยโดยใช้ดัชนีคอร์เมตาเดต้าและ บันทึกข้อมูลลงฐานข้อมูล.....	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	69
การสร้างและทดสอบแบบประเมินผลระบบจัดเก็บ และค้นคืนงานวิจัย.....	70
การประเมินผลระบบ.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
ส่วนที่ 1 ความพึงพอใจต่อระบบจัดเก็บและค้นคืนงานวิจัยที่ใช้ ดัชนีคอร์เมตาเดต้าสำหรับผู้ปฏิบัติงาน.....	79
ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบประเมินผล.....	79
ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อระบบจัดเก็บ และค้นคืนงานวิจัยในด้านการทำรายการ.....	81
ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อการทำรายการ โดยใช้หน่วยข้อมูลย่อยดัชนีคอร์เมตาเดต้า.....	81
ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อระบบการทำรายการ.....	96

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อการอำนวยความสะดวก ในการลงรายการ.....	98
ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อรูปแบบ การแสดงผลรายการข้อมูล.....	101
ปัญหาในการทำรายการ โดยใช้ดับลินคอร์ดเมตาเคต้า.....	103
ปัญหาในการใช้ระบบการทำรายการและข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงระบบการทำรายการ.....	108
ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อระบบจัดเก็บและค้นคืนงานวิจัยที่ใช้ ดับลินคอร์ดเมตาเคต้าสำหรับผู้ใช้.....	109
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมินผล.....	109
ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อระบบจัดเก็บและค้นคืนงานวิจัย ในด้านวิธีการสืบค้น ผลการค้น และรูปแบบการแสดงผล....	111
ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อวิธีการสืบค้น.....	111
ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อผลการค้น.....	116
ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อรูปแบบการแสดงผล.....	119
ปัญหาในการใช้ระบบจัดเก็บและค้นคืนงานวิจัย และข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงระบบจัดเก็บและค้นคืนงานวิจัย.....	126
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	129
วิธีดำเนินการวิจัย.....	129
สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล.....	131
ข้อเสนอแนะ.....	150
แนวทางการวิจัย.....	151
รายการอ้างอิง.....	152

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	158
ภาคผนวก ก แบบประเมินผลสำหรับผู้ปฏิบัติงาน.....	159
ภาคผนวก ข แบบประเมินผลสำหรับผู้ใช้.....	172
ภาคผนวก ค ตารางรหัสภาษาและรหัสประเทศตามมาตรฐาน RFC 1766.....	185
ภาคผนวก ง รูปแบบคำสั่งแสดงผลข้อมูล.....	187
ภาคผนวก จ คำอธิบายการบันทึกข้อมูล ตัวอย่างการลงรายการงานวิจัย และตัวอย่างการลงรายการทรัพยากร โดยใช้ดับลินคอร์เมตาเคต้า.....	193
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	203

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 การจำแนกหน่วยข้อมูลย่อยหลักของคืบลิคคอร์เมตาเดต้า.....	15
2 ตัวอย่างคืบลิคคอร์เมตาเดต้า.....	22
3 ตัวอย่างและคำจำกัดความของหน่วยข้อมูลย่อยต้นฉบับ (Source).....	26
4 ข้อกำหนดสำหรับประเภทของสื่อต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต.....	33
5 ตารางกำหนดเขตข้อมูลของฐานข้อมูล JART.....	46
6 ความหมายของเขตข้อมูลกำหนดตามชุดหน่วยข้อมูลย่อยคืบลิคคอร์เมตาเดต้า.....	47
7 คำอธิบายตารางกำหนดเขตข้อมูลทำดัชนี.....	49
8 เพิ่มข้อมูลและการทำงานของเพิ่มข้อมูลในระบบ.....	51
9 เพิ่มข้อมูลใน scripts ที่เป็นระบบค้นคืนสำหรับผู้ใช้.....	52
10 เพิ่มข้อมูลใน โฟลเดอร์ research ที่เป็นระบบการค้นคืนสำหรับผู้ใช้.....	53
11 เพิ่มข้อมูลและการทำงานในระบบการค้นหาข้อมูลสำหรับผู้ปฏิบัติงาน.....	56
12 เพิ่มข้อมูลและการทำงานในระบบการแสดงรายการข้อมูลสำหรับผู้ปฏิบัติงาน.....	56
13 เพิ่มข้อมูลและการทำงานในระบบการบันทึกข้อมูลสำหรับผู้ปฏิบัติงาน.....	57
14 เพิ่มข้อมูลและการทำงานในระบบการเข้าถึงระเบียบข้อมูลเพื่อการแก้ไข สำหรับผู้ปฏิบัติงาน.....	57
15 เพิ่มข้อมูลอื่น ๆ และการทำงานในระบบการทำรายการสำหรับผู้ปฏิบัติงาน.....	58
16 เพิ่มข้อมูลและการทำงานใน โฟลเดอร์ research สำหรับผู้ปฏิบัติงาน.....	58
17 เพิ่มข้อมูลและการทำงานใน โฟลเดอร์ admin สำหรับผู้ปฏิบัติงาน.....	59
18 เปรียบเทียบหน่วยข้อมูลย่อยคืบลิคคอร์เมตาเดต้าเดิมและหน่วยข้อมูลย่อย คืบลิคคอร์เมตาเดต้าที่ปรับปรุงให้เหมาะสมกับการทำรายการงานวิจัย.....	60
19 จำนวนอาจารย์มหาวิทยาลัยนเรศวรและกลุ่มตัวอย่าง.....	70
20 ผู้ปฏิบัติงานจำแนกตามสถานภาพ.....	80
21 ผู้ปฏิบัติงานจำแนกตามระดับการศึกษา.....	80
22 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อการทำรายการ โดยใช้หน่วยข้อมูล ย่อยคืบลิคคอร์เมตาเดต้า จำแนกตามสถานภาพ.....	85
23 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อการทำรายการ โดยใช้หน่วยข้อมูล ย่อยคืบลิคคอร์เมตาเดต้า จำแนกตามระดับการศึกษา.....	93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
24 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อระบบการทำรายการ จำแนกตามสถานภาพ.....	97
25 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อระบบการทำรายการ จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	98
26 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อการอำนวยความสะดวกในการลงรายการ จำแนกตามสถานภาพ.....	99
27 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อการอำนวยความสะดวกในการ ลงรายการ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	100
28 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อรูปแบบการแสดงผลรายการข้อมูล จำแนกตามสถานภาพ.....	102
29 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อรูปแบบการแสดงผลรายการข้อมูล จำแนกตามระดับการศึกษา.....	103
30 ค่าเฉลี่ยของปัญหาในการทำการรายการ โดยใช้ดับลิน.เอร์เมตาเดต้า จำแนกตามสถานภาพ	105
31 ค่าเฉลี่ยของปัญหาในการทำการรายการ โดยใช้ดับลินคอร์ดเมตาเดต้า จำแนกตามระดับการศึกษา.....	107
32 จำนวนอาจารย์ที่ตอบแบบประเมินผล จำแนกตามสาขาวิชา/คณะ.....	110
33 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อระบบจัดเก็บและค้นคืนงานวิจัยในด้าน วิธีการสืบค้น จำแนกตามสาขาวิชา.....	114
34 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อระบบจัดเก็บและค้นคืนงานวิจัยในด้าน ผลการค้น จำแนกตามสาขาวิชา.....	118
35 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อระบบจัดเก็บและค้นคืนงานวิจัยในด้าน รูปแบบการแสดงผล จำแนกตามสาขาวิชา.....	124

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ตัวอย่างดัดแปลงเมตาเดต้าที่เข้ารหัสด้วยภาษา HTML.....	27
2 ตัวอย่างดัดแปลงเมตาเดต้าที่เข้ารหัสด้วย RDF/XML.....	30
3 ตำแหน่งฐานข้อมูล ISIS.....	50
4 ตำแหน่งไฟล์เตอร์ scripts.....	50
5 ตำแหน่งไฟล์เตอร์ weblib.....	51
6 ตำแหน่งไฟล์เตอร์ research ที่สร้างขึ้นแทนไฟล์เตอร์ weblib.....	51
7 แผนภูมิแสดงเพิ่มข้อมูลของระบบจัดเก็บและค้นคืนงานวิจัยสำหรับผู้สืบค้น...	55
8 แผนภูมิแสดงเพิ่มข้อมูลของระบบการทำรายการ.....	68
9 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	75